

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Kraina Trzech Rzek
Stowarzyszenie LGD

Raport z realizacji planu włączenia społeczności LGD KRAINA TRZECH RZEK

Proces opracowania strategii rozwoju lokalnego na lata 2023-2027 (LSR), oparto o szereg działań, które miały na celu zaangażowanie społeczności lokalnej do udziału we wdrażaniu LSR. Wykorzystano doświadczenia LDG, z których wynika, że najefektywniejsze formy poszerzania i pogłębiania zaangażowania lokalnej społeczności to cykliczne, rozpoznawalne działania takie jak newsletter oraz artykuły w biuletynach gminnych oraz flagowe wydarzenia jak doroczna konferencja liderów gromadząca blisko 100 aktywnych kobiet lub rajdy i sploty na rozpoczęcie lata. Podczas każdego z wydarzeń aktywizacyjnych i zadań komunikacyjnych tematem rozmów był proces tworzenia nowej LSR. Jednym z innowacyjnych działań i kanałów komunikacyjnych jest stworzona przez liderów społecznych w trakcie realizacji operacji własnej grupa messengerowa, na której blisko 60 sołtysów i sołtysek, przewodniczących kół gospodyń wiejskich, prezesów stowarzyszeń, OSP i innych podmiotów działających na terenie wymienia się informacjami. Ten kanał wymiany informacji okazał się wysoce skuteczny i efektywny i stanowił bezpośredni dostęp do uzyskania informacji i opinii od przedstawicieli lokalnej społeczności. Ten celowany sposób komunikacji realizowany jest zgodnie z zasadą przewyższenia jakości nad ilością.

W pierwszym etapie przeprowadzono konsultacje społeczne obejmujące zorganizowanie spotkań, na obszarze każdej z gmin objętej przygotowywaną LSR. Spotkania te poświęcone w szczególności analizie potrzeb rozwojowych i potencjału danego obszaru, a także celów strategii, w tym wymiernych celów końcowych dotyczących rezultatów oraz planowanych działań. Pierwsze spotkanie odbyło się w Obornikach 30.05.2022, kolejne w Murowanej Goślinie w dniu 31.05.2022, w Suchym Lesie 2.06.2022 a w Ryczywole 3.06.2022.

Proces konsultacji społecznych, o których mowa w planie włączenia społeczności rozpoczęto 30 maja 2022 roku.

Spotkania konsultacyjne – na każdym etapie prac nad strategią kluczowe były bezpośrednie spotkania z interesariuszami oraz szerokie konsultacje. Spotkania z mieszkańcami w gminach członkowskich pozwoliły na wypracowanie wachlarza słabych i mocnych stron obszaru, potrzeb i kierunków rozwojowych a następnie na wskazanie celów LSR i odpowiadających im wskaźników. Spotkania z istotnymi grupami mieszkańców, z punktu widzenia wdrażania LSR pozwoliły na doprecyzowanie przedsięwzięć i wskazanie ich bezpośrednich adresatów. Prowadzenie konsultacji z użyciem różnych narzędzi partycypacyjnych pozwoliło na opracowanie niniejszej strategii w sposób najbardziej adekwatny z punktu widzenia potrzeb obszaru i jego mieszkańców. Uzupełnieniem konsultacji z mieszkańcami w gminach, były spotkania bezpośrednio z młodymi (Kongres Samorządów Uczniowskich, udział w sesjach Młodzieżowych Rad Miejskich), z przedsiębiorcami, sołtysami kobietami i seniorami a także pracownikami gminnych ośrodków opieki społecznej, instytucji kultury oraz samorządowcami.

Szerokie konsultacje społeczne, mające na celu wypracowanie założeń do LSR były ukierunkowane w szczególności na zagadnienia dotyczące:

a) innowacyjności,

b) cyfryzacji,

c) środowiska i klimatu,

d) zmian demograficznych ze szczególnym uwzględnieniem starzenia się społeczeństwa oraz wyludniania się obszaru planowanego do objęcia LSR,

e) partnerstwa w realizacji LSR polegającego na wspólnej realizacji przedsięwzięć i projektów;

Etap definiowania potrzeb i problemów oraz wyzwań stojących przed lokalną społecznością – polegał na dokonaniu analizy danych statystyki publicznej oraz w oparciu o szerokie konsultacje społeczne wykorzystując różnorodne metody, celem zapewnienia jak najszerszego udziału społeczności lokalnej. Na otwarte spotkania konsultacyjne zostali zaproszeni sołtysi, przedstawiciele samorządów, organizacji pozarządowych i mieszkańcy - spotkania miały charakter otwarty. O ich miejscu i terminie informowano za pomocą strony internetowej LGD, stron internetowych gmin członkowskich oraz za pośrednictwem portalu społecznego Facebook. Ponadto informacje i zaproszeni zostały zamieszczone w konwersacji grupy Messnerowej „Liderzy z Krainy Trzech Rzek”. Zaproszenia do udziału w spotkaniach przekazywano również podczas narad sołtysów w poszczególnych gminach oraz za pośrednictwem tzw. poczty pantoflowej. Podczas spotkań konsultacyjnych opracowana została analiza SWOT, określono potencjał i potrzeby, które są istotne z punktu widzenia mieszkańców a także cele i przedsięwzięcia proponowane do nowej LSR. Moderator zwracał uwagę na kluczowe dla podejścia LEADER zagadnienia dotyczące m.in. innowacyjności, cyfryzacji, środowiska i klimatu, zmian demograficznych ze szczególnym uwzględnieniem starzenia się społeczeństwa oraz wyludniania się obszaru planowanego do objęcia LSR oraz partnerstwa w realizacji LSR polegającego na wspólnej realizacji przedsięwzięć i projektów. dwa spotkania konsultacyjne prowadzone były przez moderatora (eksperta) – Grzegorza Cetnera - doświadczonego prezentera, szkoleniowca, ekspert w zakresie planowania strategicznego i rozwoju wsi, który od wielu lat zajmuje się odnową wsi, organizacjami pozarządowymi, inicjatywą LEADER oraz tematyką przedsiębiorczości i różnorodnymi pozarolniczymi inicjatywami na polskiej wsi. Pozostałe spotkania były moderowane przez prezes LGD Małgorzatę Najdek i wiceprezes Magdalenę Przystałowską, jednocześnie członkinie zespołu roboczego, biorącego udział w opracowaniu LSR.

[Oborniki, 30.05.2022](#)

W dniu 30 maja w Urzędzie Gminy w Obornikach miało miejsce spotkanie konsultacyjne dotyczące nowej strategii rozwoju lokalnego. Udział w spotkaniu wzięło 17 osób w tym pracownicy gminy, radni, seniorzy, przedstawiciele lokalnej kultury i organizacji pozarządowych, sołtysi oraz mieszkańcy.

1. Silne strony gminy Oborniki jako części obszaru LGD:

- 1) Dobre położenie komunikacyjne (przy 11, Poznań) dające perspektywy dostępne – edukacja, praca, sprawy bieżące, dostęp do zróżnicowanych form i atrakcji służących spędzaniu czasu wolnego.
- 2) Krajobraz – zróżnicowany, Dolina Warty – walor turystyczny i jako ciekawe miejsce do zamieszkania
- 3) Istniejąca ścieżka rowerowa, spływy kajakowe Wełną, turystyka aktywna – rozwija się także dzięki bliskości Poznania, skąd napływają użytkownicy
- 4) Most kolejowy w Stobnicy (nieczynny, potencjał trudny do wykorzystania ze względu na skalę inwestycji)
- 5) Rzeki Warta, Wełna (turystyka), nabrzeże Warty (miejsce wydarzeń kulturalnych)
- 6) Agroturystyka (kilka gospodarstw, potencjał dalszego rozwoju)
- 7) Liderzy, ludzie aktywni, aktywne KGW (wiekowo mieszane), OSP, stowarzyszenia.
- 8) Infrastruktura, świetlice w większości miejsc, place, boiska (ewentualnie potrzebujące doposażenia, uzupełnienia).
- 9) Zespoły „Maniewiaczy” „Rożnowianie”, Zespół Folklorystyczny z Objezierza.
- 10) Obornickie Centrum Sportu, kluby sportowe, OOK – liczne działania, pływalnia, bowling, miejsca dające perspektywy rozwojowe...
- 11) Młodzieżowa Rada Miejska, Samorządy Uczniowskie (pozyskiwanie środków, Kongres samorządów Uczn.), LGD, Działaj Lokalnie – liczne organizacje i płaszczyzny działania dające możliwości aktywności wielu grup społecznych, wiekowych
- 12) Zabytki (nieliczne, głównie sakralne)
- 13) Cykliczne imprezy (Wianki, Formoza, Złot Małych Fiatów, Biegi, Maratony, Motocross Obornicki, Rajd Radzimski, Festiwal Orkiestr w Bogdanowie...) – bogaty kalendarz wydarzeń
- 14) Młodzi aktywni w przedsiębiorczości, chętni do działań opartych o mechanizmy rynkowe, grupa warta wspierania w tym kierunku
- 15) Liczna społeczność napływowa, nowa zabudowa – w aspekcie rosnącej liczby usług, potencjału niektórych osób, a także ilości działalności gospodarczych i ew. wpływów podatkowych

2. Słabe strony gminy Oborniki jako części obszaru LGD:

- 1) Korki samochodowe (utrata czasu, zanieczyszczenie, hałas) wywołane lokalizacją na głównych osiach komunikacyjnych, wąskie gardła na mostach drogowych przez Wartę
- 2) Słabe oznaczenia dot. atrakcji turystycznych, zabytków, zasobów przyrodniczych, braki w oznaczeniach szlaków i obiektów
- 3) Niedostateczna baza gastronomiczno-noclegowa, w tym w odniesieniu do niewystarczająco wykorzystanego potencjału turystyczno-rekreacyjnego, w tym przy istniejącej dalekobieżnej ścieżce rowerowej
- 4) Brak bezpiecznych połączeń rowerowych w miejscowościach, np. w samych Obornikach

- 5) Zróżnicowane zaawansowanie i wykorzystanie infrastruktury lokalnej, braki w wyposażeniu obiektów publicznych
- 6) Młodzież ucieka z Obornik (edukacja, praca, atrakcje), część jest mało aktywna.
- 7) Ogólnie ujmując, mimo wielu ofert i instytucji, mieszkańcy nie są aktywni.
- 8) Obornicki Ośrodek Kultury ma słabe warunki lokalowe, oczekiwana jest zmiana dotycząca siedziby OOK lub jej rozbudowy.
- 9) Brak regulacji Warty powoduje okresowe braki wody, widoczne łachy i bariery ograniczające ruch wodny. Ma też olbrzymi wpływ na pogarszające się warunki ziemno-wodne.
- 10) Położenie blisko Poznania powoduje zdawanie się na jego ofertę, usługi itd. Nie mobilizuje do konkutowania z ofertą aglomeracji, powoduje wyprowadzanie kapitału z Obornik.
- 11) Wypalenie wśród stowarzyszeń realizujących zadania cykliczne, stałe, powtarzalne działania. Brak jest metodycznego i organizacyjnego wsparcia dla osób, które działają w organizacjach pozarządowych, pobudzenia kreatywności w działaniach, ale także współpracy.
- 12) Brak własności (tytułu) do terenów, na których można by było inwestować w drobną infrastrukturę w poszczególnych miejscowościach. Miejscowości bez infrastruktury publicznej nie mają perspektyw na jej powstanie i zorganizowanie czegokolwiek w oparciu o tereny/obiekty publiczne.
- 13) Brak integracji na linii: mieszkańcy miejscowi/napływowi (niezbędne jest poszukiwanie tematów do współpracy, integracji: np. zbiórka krwi, Dni Mojej Miejscowości, zaznaczanie lokalności, pochodzenia, wspólne sadzenie drzew – za mało takich działań).
- 14) Brak wspólnej informacji dot. wydarzeń na całym obszarze (rola dla LGD lub innej NGO), Potrzebne jest coś na kształt Centrum Inicjatyw Lokalnych lub portalu inicjatyw, opartego na silnych powiązaniach i stałej współpracy, a także bieżącej działalności informacyjnej.

Szanse:

- 1) położenie w strefie ekonomicznej / duża liczba inwestorów/ możliwość znalezienia dobrej pracy
- 2) budowa obwodnicy miasta – lepsza komunikacja podmiejska
- 3) środki zewnętrzne dla obszarów wiejskich

Zagrożenia:

- 1) po pandemiczna izolacja społeczna
- 2) wysoka inflacja / niskie emerytury/ ubożenie społeczne
- 3) nierozwinięta komunikacja miejsko-wiejska
- 4) wypadki komunikacyjne – brak obwodnicy
- 5) zanieczyszczone środowisko

6) rzeka i zakorkowane miasto, które dzieli gminę

POTENCJAŁ	POTRZEBY
duża liczba organizacji skupiających seniorów	po pandemiczna aktywizacja seniorów; rozwój działalności
produkt i usługi lokalne (w tym folklor)	mapowanie zasobów, budowa bazy danych, promocja oraz zaistnienie w świadomości lokalnej społeczności
doskonale wyposażone świetlice wiejskie w każdej wsi	integracja społeczności lokalnej; świetlice jako miejsce przyjazne społeczności – spędzanie czasu wolnego
duża liczba OSP i wysoka ich aktywność	działania edukacyjno-animacyjne/ organizacja czasu wolnego; integracja społeczności lokalnej
lokalny ośrodek kultury	integracja społeczności lokalnej; zaangażowanie do współpracy młodych ludzi i wspólne tworzenie oferty kulturalnej; wolontariat
atrakcyjne tereny – krajobraz	rozwój ścieżek rowerowych; alternatywna do spędzania czasu wolnego

Murowana Goślina, 31.05.2022

W dniu 31 maja w Urzędzie Miasta i Gminy Murowana Goślina miało miejsce spotkanie konsultacyjne dotyczące nowej strategii rozwoju lokalnego. Udział w spotkaniu wzięło 20 osób w tym pracownicy gminy, radni, seniorzy, przedstawiciele lokalnej kultury i organizacji pozarządowych, sołtysi oraz mieszkańcy.

1. Silne strony gminy Murowana Goślina jako części obszaru

LGD:

- 1) Tereny cenne przyrodniczo – turystyczne tereny Binduga/ Jar Śnieżycowy
- 2) KGW, stowarzyszenia, aktywna społeczność
- 3) Rozwijająca się strefa przemysłowa (ul. Polna 3000 pracowników)
- 4) Bliskość Poznania – dostęp do usług kulturalnych
- 5) Bardzo dobra komunikacja z Poznaniem
- 6) Ciekawe wydarzenia kulturalne, kultywowane corocznie – Międzynarodowy festiwal chóralny, Jarmark Jakubowy, wystawy, Musica Sacra Musica Profana, Szanty nad Łomnem,
- 7) Wysoki poziom integracji mieszkańców i przyjezdnych
- 8) Ośrodki dziennego pobytu, przedszkola, żłobki, usługi dla osób z niepełnosprawnością – dużo i dobrej jakości
- 9) Bank żywności (Stowarzyszenie Wszyscy są ważni, Bread of Life)

- 10) Skoordynowane działania pomocowe OPS, Stowarzyszeń, Sołtysów, Caritas
- 11) Organizacje działające prężnie w obszarze kultury (chóry)
- 12) Goślińskie Stowarzyszenie Seniorów (spotkania, turnusy rehabilitacyjne) Polski Związek emerytów, rencistów i inwalidów.
- 13) Biblioteka miejska aktywnie działa – wsparcie szczególnie małych dzieci i DKK
- 14) Sieć ścieżek rowerowych, choć niektóre miejscowości nie połączone – nieskoordynowana sieć
- 15) Ekologiczne wyroby (Nogaj, Zagroda szczęśliwych zwierząt), na targowisku wydzielone miejsce na sprzedaż bezpośrednią.
- 16) Mobilizacja w obliczu wojny – aktywność społeczna
- 17) Dostęp do światłowodu w większości wsi – ciągle rozwija się sieć szerokopasmowego internetu

2. Słabe strony gminy Murowana Goślina jako części obszaru

LGD:

- 1) Zbyt mała ilość koszy na śmieci w miejscach turystycznych (Binduga i Mściszewo, Trojanowo)/ infrastruktura okołoturystyczna/ sprzątanie wsi/ sprzątanie po zwierzętach
- 2) Rozwój świadomości ekologicznej dotyczącej w szczególności wyrzucania śmieci, dbania o środowisko
- 3) Stworzenie bezpiecznych miejsc w lasach do rekreacji
- 4) Mała ilość terenów dostępnych do inwestycji.
- 5) Oświetlenie/ zabezpieczenie w prąd terenów rekreacyjnych z udziałem paneli fotowoltaicznych
- 6) Włączanie turystów w rozwój gminy/ obsługa turystów
- 7) Punkty gastronomiczne, rozwój przedsiębiorczości okołoturystycznej.
- 8) Infrastruktura dla inicjatyw społecznych (świetlice)
- 9) Tworzenie projektów zagospodarowania terenów rekreacyjnych
- 10) Mało terenów pod budownictwo mieszkaniowe
- 11) Trudności komunikacyjne poszczególnych wsi (Kąty, Trojanowo) – dostęp do sklepów, usług,
- 12) Niewystarczająca infrastruktura rowerowa – niepołączona sieć
- 13) Zatrzymanie młodych ludzi poprzez inwestycje w miejsca pracy
- 14) Zmniejszenie się udziału rolnictwa w strukturze miejscowości
- 15) Wsie zamieniają się w „Sypialnie” – zmiana struktury społecznej

Szanse:

- 1) Zatrzymanie młodych ludzi poprzez inwestycje w miejsca pracy
- 2) Zmniejszenie się udziału rolnictwa w strukturze miejscowości
- 3) Wsie zamieniają się w „Sypialnie” – zmiana struktury społecznej

Zagrożenia:

- 1) Praca mieszkańców poza Gminą lub zakłady usługowe – osoby dojeżdżają do pracy poza obszar Gminy.

POTENCJAŁ	POTRZEBY
aktywnie działający klub seniora	organizacja działań dla seniorów: warsztaty prozdrowotne, wycieczki krajoznawcze
rolnictwo	rozwój agroturystyki;
edukacja	organizacja działań edukacyjnych; warsztaty szkolenia ; może kierunek smart villages
przyroda	ścieżki rowerowe
infrastruktura sportowo rekreacyjna	zagospodarowanie terenu: wiaty, krzewy; organizacja wydarzeń; integracja mieszkańców
klub sportowy	organizacja wydarzeń integrujących mieszkańców

Ryczywół, 3.06.2022

W dniu 3 czerwca w Gminnym Ośrodku Kultury w Ryczywole miało miejsce spotkanie konsultacyjne dotyczące nowej strategii rozwoju lokalnego. Uczestniczyło 15 osób w tym pracownicy gminy, radni, seniorzy, przedstawiciele lokalnej kultury i organizacji pozarządowych, sołtysi oraz mieszkańcy.

1. Silne strony gminy Ryczywół jako części obszaru LGD:

- 1) Połączenia komunikacyjne z Obornikami (autobusowe) ważne dla bieżących spraw, pracy, edukacji
- 2) Tor kolejowy czynny, perspektywa przebudowy linii kolejowej (zakwalifikowanie linii do programu rewitalizacji kolei - Kolej Plus)
- 3) Atrakcje: sezonowe przejazdy linią kolejową, rajdy, wydarzenia organizowane przez LGD, spływy

- 4) Mniejsze niż w sąsiednich gminach (np. Obornikach) ale widoczne tendencje do nowej zabudowy (społeczność napływowa)
- 5) Walory: lasy, rzeki Wełna i Flinta, wykorzystywane turystycznie głównie wiosną (poziom wody)
- 6) Zabytki: głównie kościoły i kaplice, inne z reguły niedostępne
Agroturystyka (na pewno jeden obiekt dobrze rozwinięty, ale jest potencjał przyrodniczy do lokalizacji kolejnych, także w kontekście bliskości Poznania czy Obornik)
- 7) Aktywność mieszkańców w organizacjach pozarządowych, w tym KGW/OSP, a także młodzieży w działalności kulturalnej w NGO i przy Ośrodku Kultury
- 8) Duża część miejscowości posiada dobrze rozwiniętą infrastrukturę publiczną w zakresie rekreacji i wypoczynku
- 9) Atrakcyjne parki, w tym ogród sensoryczny w Ludomkach
- 10) Aktywnie działający Ośrodek Kultury w Ryczywole

Słabe strony gminy Ryczywół jako części obszaru LGD:

- 1) Lokalizacja nieco na uboczu względem głównych linii komunikacyjnych, a co za tym idzie mniejsza rozpoznawalność gminy i jej walorów
- 2) Ograniczenia rynku pracy, mieszkańcy wyjeżdżają do pracy poza gminę
- 3) Część obiektów zabytkowych nie jest dostępna (prywatne, w złym stanie)
- 4) Mało rozwinięte usługi turystyczne – mimo atrakcji o charakterze naturalnym turystyka nie rozwija się i raczej nie jest to kierunek rozwojowy dla gminy (opinia z sali)
- 5) Brak usług gastronomicznych, kawiarni w Ryczywole („nie utrzyma się” „ale potrzebne by było”)
- 6) Słaby dostęp do usług, w tym głównie medycznych, rehabilitacyjnych i opiekuńczych
- 7) Niektóre miejscowości borykają się z brakiem miejsc spotkań (sali, wiaty itp., np. Ludomki)

POTENCJAŁ	POTRZEBY
położenie geograficzne oraz walory przyrodnicze	infrastruktura turystyczna: punkty noclegowe; gastronomiczne; ścieżki rowerowe
lokalni artyści, rękodzielnicy	mapowanie zasobów, poszerzanie bazy danych, promocja oraz zaistnienie w świadomości lokalnej społeczności
infrastruktura sportowa, kulturalna i edukacyjna	integracja społeczności lokalnej; świetlice jako miejsce przyjazne społeczności – spędzanie czasu wolnego
przyjazna przestrzeń do życia	integracja społeczności; wzrost świadomości na temat zamieszkiwanego obszaru

W dniu 2 czerwca w Sali Sesyjnej Urzędu Gminy Suchy Las miało miejsce spotkanie konsultacyjne dotyczące nowej strategii rozwoju lokalnego. Udział w spotkaniu wzięły 4 osoby w tym przedstawiciele lokalnej społeczności i organizacji pozarządowych oraz sołtys Gołęczewa.

1. Silne strony gminy Suchy Las jako części obszaru LGD:

- 1) Dobrze rozwinięta Infrastruktura sportowa, kulturalna i integracyjna
- 2) Wysokiej jakości zasoby przyrodnicze
- 3) Najbardziej przedsiębiorcza gmina powiatu poznańskiego
- 4) Dziedzictwo historyczne Gołęczewa jako atrakcja turystyczna
- 5) Aktywność społeczna (kluby, organizacje pozarządowe, OSP)
- 6) Optymalny układ jednostek pomocniczych – niewielka liczba względnie zwartych sołectw i osiedli
- 7) Atrakcyjne tereny pod inwestycje produkcyjne, magazynowe i usługowe (dobra dostępność transportowa)

2. Słabe strony gminy Suchy Las jako części obszaru LGD:

- 1) Niewydolny układ transportowy (ruch samochodowy skanalizowany w ul. Obornickiej niedostosowanej parametrami do wielkości przemieszczeń oraz droga przez centrum Biedruska)
- 2) Niska emisja wskutek ogrzewania domów piecami na paliwa stałe
- 3) Stan techniczny niektórych dróg lokalnych, osiedlowych
- 4) Poligon wojskowy – bariera przestrzenna ograniczająca integrację, rozwój zabudowy i korzystanie z terenów przyrodniczych
- 5) Składowisko odpadów, biokompostownia – negatywne oddziaływanie na środowisko
- 6) Brak integracji międzypokoleniowej mieszkańców.

POTENCJAŁ	POTRZEBY
położenie geograficzne oraz walory przyrodnicze	infrastruktura turystyczna: punkty noclegowe; gastronomiczne
Dziedzictwo historyczne Gołęczewa jako atrakcja turystyczna	Rozwój zabytkowej zabudowy , modernizacja budynków, odnowienie istniejącej infrastruktury
infrastruktura sportowa, kulturalna i edukacyjna	integracja społeczności lokalnej; świetlice jako miejsce przyjazne społeczności – spędzanie czasu wolnego

przyjazna przestrzeń do życia	integracja społeczności; wzrost świadomości na temat zamieszkiwanego obszaru
-------------------------------	--

Dane z konsultacji społecznych posłużyły przede wszystkim do popracowania celów i przedsięwzięć a także wskazania grup w niekorzystnej sytuacji. Szczegółowej analizy przebiegu spotkań, wyników badań oraz wniosków z konsultacji dokonał zespół ds. opracowania LSR.

Na każdym kluczowym etapie tworzenia LSR wykorzystano kilka metod partycypacyjnych, by niniejsza strategii jak najlepiej odpowiadała potrzebom społeczności lokalnej, specyfice obszaru a zaplanowane przedsięwzięcia skutecznie rozwiązywały zdefiniowane problemy.

Ankieta online – na potrzeby dokonania diagnozy obszaru, do opracowania potrzeb mieszkańców, celów oraz wskaźników, monitoringu i ewaluacji jak i wskazania grupy w niekorzystnej sytuacji oraz grup wymagających wsparcia w ramach LSR wykorzystano również wyniki ankiety on-line. Do udziału w badaniu ankietowym zaproszono mieszkańców obszaru poprzez strony internetowe gmin członkowskich oraz stronę LGD Kraina Trzech Rzek. Ankietę on-line wypełniało 35 osób, ankietę w formie papierowej dodatkowo 48 osób.

Grupa Messengerowa Liderzy z Krainy Trzech Rzek– konsultacje z liderami obszaru LGD-grupa składa się kilkudziesięciu liderów lokalnych społeczności z obszaru LGD Kraina Trzech Rzek. Wywiady i wnioski wyciągane z konsultacji prowadzonych za pośrednictwem narzędzia jakim jest Messenger, również posłużyły do konstruowania poszczególnych elementów strategii. Lokalni liderzy stosują w swojej pracy oddolne podejście do swoich społeczności w skali mikro. Doskonale znają ich potrzeby a jednocześnie są siłą i kręgosłupem społeczności LGD. Ich zdanie i opinia to głos mieszkańców, wyrażony przez ich reprezentację w KGW, OSP, Stowarzyszeniu, czy sołectwie.

Zespół roboczy – w skład zespołu wchodził członkowie zarządu LGD oraz w miarę potrzeby zapraszani przedstawiciele samorządów, gminnych instytucji kultury oraz gminnych ośrodków opieki społecznej. Zespół był odpowiedzialny za opracowanie LSR, opracowanie wniosków z konsultacji, ankiet, spotkań z interesariuszami, analizy wywiadów z poszczególnymi grupami wspieranymi w LSR. Spotkania zespołu odbywała się w miarę potrzeb na każdym etapie prac nad LSR

Punkt konsultacyjny w biurze LGD – od początku przebiegu procesu tworzenia LSR, w biurze LGD działał punkt konsultacyjny dla mieszkańców, którzy w ten sposób mogli uczestniczyć w sposób bezpośredni w bieżącym konsultowaniu treści LSR.

Arkusze pomysłu – narzędzie badające potrzeby społeczności lokalnej. Arkusze zostały zamieszczone na stronie internetowej LGD oraz były przekazywane podczas spotkań z młodzieżą, przedsiębiorcami, seniorami, stowarzyszeniami i KGW oraz sołtysami. Do LGD wpłynęły 34 arkusze pomysłu.

Wykorzystane metody partycypacyjne:

I Etap: Definiowanie potrzeb i problemów oraz wyzwań

1. Spotkania konsultacyjne
2. Ankieta on-line
3. Spotkania warsztatowe zespołu roboczego
4. Konsultacje z liderami za pośrednictwem grupy messengerowej Liderzy z Krainy Trzech rzek
5. Punkt konsultacyjny w biurze LGD
6. Arkusze pomysłu

II ETAP: Określenie celów i wskaźników

1. Spotkania konsultacyjne
2. Ankieta on-line
3. Spotkania warsztatowe zespołu roboczego
4. Konsultacje z liderami za pośrednictwem grupy messengerowej Liderzy z Krainy Trzech Rzek
5. Punkt konsultacyjny w biurze LGD

III ETAP: Opracowanie zasad wyboru operacji i ustalania kryteriów wyboru

1. Spotkania konsultacyjne
2. Ankieta on-line
3. Spotkania warsztatowe zespołu roboczego
4. Konsultacje z liderami za pośrednictwem grupy messengerowej Liderzy z Krainy Trzech Rzek
5. Punkt konsultacyjny w biurze LGD

IV ETAP: Opracowanie zasad monitorowania i ewaluacji

1. Spotkania konsultacyjne
2. Ankieta on-line
3. Spotkania warsztatowe zespołu roboczego
4. Konsultacje z liderami za pośrednictwem grupy messengerowej Liderzy z Krainy Trzech Rzek
5. Punkt konsultacyjny w biurze LGD

Na każdym kluczowym etapie prac nad opracowaniem LSR wykorzystano adekwatne do potrzeb partycypacyjne metody konsultacji. Szerokie konsultacje oraz ankiety na początkowym etapie prac, następnie spotkania z poszczególnymi grupami interesariuszy z uwzględnieniem przedsiębiorców, kobiet, seniorów i młodzieży oraz spotkania w małych, roboczych zespołach dotyczące określania budżetu czy monitorowania realizacji LSR. Wykorzystano różnorodne metody angażowania zainteresowanych stron – od bezpośrednich spotkań w dużych grupach, po mniejsze specjalistyczne grupy i indywidualne rozmowy. Mieszkańcy byli również ankietowani, przeprowadzono z nimi wywiady oraz korzystano z narzędzi internetowych.

Korzystano z szeregu narzędzi zapewniających partycypację, kluczowe z nich obejmowały: badanie ankietowe wśród mieszkańców – wersja elektroniczna oraz wersja papierowa, badanie ankietowe wśród lokalnych liderów (grupa messengerowa Liderzy z Krainy Trzech Rzek), konsultacje społeczne w poszczególnych gminach, cykl spotkań z interesariuszami, arkusz pomysłu, konsultacje poszczególnych etapów prac nad LSR oraz konsultacje całej LSR w punkcie konsultacyjnym.

W szerokim zakresie korzystano z nieformalnych kanałów komunikacyjnych (formuła wywiadów w indywidualnych i konsultacji indywidualnych) pozyskując opinie mieszkańców, które były podstawą do pracy w trakcie warsztatów operacyjnych.

Dane z konsultacji wykorzystane do opracowania LSR i wyniki analizy wniosków z konsultacji, dokonywał zespół roboczy.

Do opracowania LSR wykorzystano następujące dane pochodzące zarówno z ewaluacji wdrażania poprzedniej strategii jak i opisanych powyżej metod partycypacyjnych:

- Dane pochodzące z desk resarch – statystyczne dane zastane
- Dane ilościowe pochodzące z ankiet dla mieszkańców
- Dane jakościowe pochodzące z wywiadów
- Dane jakościowe pochodzące ze spotkań z mieszkańcami
- Dane jakościowe pochodzące ze spotkań grup roboczych

Analiza wniosków odbywała się wieloetapowo i miała charakter stopniowy.

W pierwszym dokonano analizy wniosków ewaluacji poprzedniej strategii i przeprowadzono spotkania konsultacyjne z mieszkańcami. Etap ten był najszerszy i najbardziej otwarty. Skierowany do wszystkich mieszkańców. Na tym etapie możliwe było przyjęcie wszelkich założeń i danych. W ten sposób przygotowano ramy Strategii, które dalej były dookreślane i doprecyzowane z udziałem interesariuszy. Analiza zgłaszanych wniosków przez społeczność lokalną dokonywana była każdorazowo przez zespół roboczy.

W kolejnym etapie postanowiono o pracy bardziej celowanej i sprecyzowanej. Kolejne spotkania i wywiady odbywały się z potencjalnymi beneficjentami i przedstawicielami grup odbiorców. Dzięki temu możliwe było zwiększanie specjalizacji strategii poprzez dopasowywanie jej do wyszczególnionych potrzeb.

Wypracowanie matrycy logicznej potrzeb i celów odbywało się w czasie spotkań grupy roboczej w toku pracy warsztatowej.

Ostatnim etapem wykorzystania danych z konsultacji było przedstawienie założeń Strategii w czasie Walnego Zebrania Członków.

Dzięki takiej strukturze przygotowania procesu partycypacyjnego możliwe było stopniowe zwiększanie specjalizacji strategii przy jednoczesnym początkowym maksymalnym poszerzeniu pola analizy. Dzięki temu ustalone cele i przedsięwzięcia są trafne, a ich realizacja w najbardziej efektywny sposób przyczyni się do rozwiązania zdiagnozowanych problemów.

Przyjęcie wniosków i uwag z konsultacji było możliwe w takim zakresie, w jakim wpisywały się z założenia programów finansujących wdrażanie Strategii. Wszystkie wnioski i uwagi z konsultacji, które mieściły się w ramach przepisów unijnych i krajowych dotyczących wdrażania Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność zostały uwzględnione w czasie tworzenia Strategii. Analiza ta była dokonywana w głównej mierze przez Zarząd i Biuro LGD oraz konsultowana z zespołem roboczym.

W toku procesu konsultacji wypracowano definicję innowacyjności, jako wdrożenie nowego lub istotnie ulepszanego produktu (wyrobu lub usługi), nowego lub istotnie ulepszanego procesu, nowej metody marketingowej lub nowej metody organizacyjnej w praktyce gospodarczej, organizacji miejsca pracy lub stosunkach z otoczeniem.

Bliskość relacji z mieszkańcami to atut naszej LGD i doskonały fundament do prac nad LSR.